

Handlingsplan for pedagogisk utviklingsarbeid ved Det helsevitenskapelige fakultet

Utvikling av utdanningskvalitet

2015 -2020

Læringskultur handler om å bli lært opp i kulturen, lære å være i kulturen og lære å fornye kulturen. Det er en dynamisk størrelse (Tangaard 2015)

Innledning

Utvikling av høy kvalitet i høyere utdanning får økende politisk oppmerksomhet nasjonalt og internasjonalt. Det helsevitenskapelige fakultet har innen dette området etablert Senter for helsefaglig pedagogisk utvikling (HelPed) som utgjør en viktig infrastruktur for arbeidet med utdanningskvalitet. Foreliggende *Handlingsplan for pedagogisk utviklingsarbeid 2015-2020* er et tilleggsdokument til *Handlingsplan for Helsefak 2015-2020* med konkretisering av de strategiske tiltak innen pedagogisk utviklingsarbeid som ledes av HelPed. Handlingsplanen vil være gjenstand for årlig rapportering med synliggjøring av måloppnåelse og mulighet for justeringer.

Oppmerksomhet, interesse og kompetanse blant de ansatte om utdanning, utdanningskvalitet og læring er en forutsetning for at vi skal nå våre ambisjoner for kvalitet i helsefaglig utdanning slik som nedfelt i strategisk plan (2014-2020) – *Framtida blir hva vi gjør den til.*

Effektivt og målrettet pedagogisk utviklingsarbeid krever involvering og samhandling mellom mange aktører med ulikt ansvar, og med til dels overlappende roller og kompetanse. **Instituttene** har ansvar for utvikling av faglig- og pedagogisk kompetanse i den vitenskapelige staben og for kvalitet i undervisningen som gis på alle nivå: bachelor-, master- og PhD (UiT's forskrift om studiekvalitet «Aktører og ansvarsområder», kap. 2). **HelPeds** rolle er å være pådriver, nettverksskaper og støttefunksjon for instituttenes undervisningsoppgaver og utvikling av helsefaglig pedagogisk kompetanse (se vedlegg 1 for mer detaljert beskrivelser av ansvar/roller/mandat for institutter, HelPed, Result og ITA).

De prioriterte kjerneområdene for strategiperioden 2015-2020 er (vedtatt av Fakultetsstyret for Det helsevitenskapelige fakultet, sak 29/15):

- Tverrprofesjonell samarbeidslæring (TPS)
- Praksisveiledning for praksislæring
- Pedagogisk bruk av IKT og fleksibel læring
- Forskning og fagutvikling innen utdanning

Ansvarsfordelingen mellom instituttene og HelPed innen pedagogisk utviklingsarbeid er ikke gitt og det vil alltid være noen gråsoner. I det følgende er HelPeds ansvarsområder tilknyttet kjerneområdene forsøkt tydeliggjort og instituttenes rolle beskrives der det er avklart og formålstjenlig. Det forventes at instituttene klargjør egne tiltak og tilrettelegging for arbeid med pedagogisk utvikling for kvalitet i utdanning som utgangspunkt for et utviklingsrettet

samarbeid med HelPed. Opprettelse av faggrupper for samarbeid mellom HelPed og instituttene beskrives som tiltak under de ulike kjerneområdene der det er aktuelt.

Prioriterte kjerneområder – mål, tiltak og ansvar

I tillegg til de mål og tiltak som beskrives i det følgende, vil videreutvikling av Det helsefaglige pedagogiske seminaret (månedlig seminarrekke) og den Interne utdanningskonferansen (hvert 3.år) ved fakultetet fortsatt være en prioritert oppgave som ledes av HelPed. Dette er arenaer for erfaringsdeling, læring og tematisering av helsefaglig pedagogisk virksomhet generelt og for alle satsningsområder spesielt.

Tverrprofesjonell samarbeidslæring (TPS)

TPS forutsetter samarbeid mellom ulike studieprogram og ulike instanser og nivåer i helsetjenesten. Involvering av de ansatte og studenter på alle nivå er avgjørende for å få til gode tverrprofesjonelle tiltak som er faglig aktuelle og samfunnsmessig relevante. Helsetjenesten er en viktig aktør og samarbeidspartner i TPS-arbeidet og må trekkes aktivt inn i planleggingsarbeidet. Pasient- og brukerperspektivet må også få sin plass i utvikling av undervisningen. Helsefak skal bidra til kompetanseutvikling i TPS hos studenter, helsepersonell og egne ansatte.

Mål (innen 2020)

- Alle studenter i helsefaglige profesjonsutdanninger skal gjennomføre minst en praksisrettet tverrprofesjonell læringssituasjon i studieforløpet
- TPS kompetanse skal være tilknyttet alle helsefaglige studieprogram ved Helsefak
- Senter for fremragende utdanning i TPS (SFU)
- *Nytt punkt: Systematisk Forsknings- og utviklingsarbeid tilknyttet TPS*

Tiltak

- Utvikle læringsaktiviteter i studie- og fagplaner som legger til rette for tverrprofesjonell samarbeidslæring av høy pedagogisk kvalitet i reelle og praksisnære situasjoner med pasient/bruker som aktiv samarbeidspartner

- Utvikle *og implementere* en helhetlig plan for TPS ved Helsefak med læringsutbyttebeskrivelser som tilknyttes pasientrettet praksis og med klar progresjon gjennom studieforløpene
- *Nytt punkt: Initiere og/eller støtte TPS-prosjekter drevet av studenter, lærere eller praksisfelt*
- Tilby masteremne i TPS med helsepersonell og vitenskapelig ansatte som målgruppe (tilsvarende 10 ECTS)
- *Nytt punkt: Ansette prosjektleder for neste SFU-søknad*
- TPS-gruppa (er en arbeidsgruppe med vitenskapelig ansatte fra alle studieprogram inkludert fakultet for idrett, reise og sosialfag – Campus Alta, administrativt ansatte og studenter) videreføres som en ide – og plangruppe for TPS og suppleres med representanter fra praksisfeltet og eventuelt fra relevante masterprogram

Ansvar

- HelPed har ansvar for å utarbeide en helhetlig plan for TPS i et tett samarbeid med TPS-gruppa og i samarbeid med vernepleie (Campus Harstad)
- Instituttene og de involverte studieprogram har ansvar for å utvikle
  - TPS – læringssituasjoner *i samråd med eget praksisfelt*
  - Læringsutbyttebeskrivelser for TPS i sine respektive studie – og fagplaner
  - *Nytt punkt: Implementere helhetlig plan for TPS i egne studieprogram*
- TPS-gruppa under ledelse av HelPed initierer og bidrar aktivt som pådriver i utvikling av masteremnet i samarbeid med aktuelle institutt
- En prosjektgruppe (med representasjon fra vitenskapelig ansatte fra studieprogram helse-sosialfag) ledet av *en egen prosjektleder* har ansvaret for prosessen med SFU-søknad. *Et studentråd vil opprettes i løpet av 2017.*

Praksisveiledning for praksislæring

Overordnet mål ved Helsefak er høy kvalitet og relevans i praksisstudiene. Helsefak skal derfor tilby kompetansegivende opplæring i veiledning som pedagogisk metode for praksisveiledere tilknyttet våre studenter i helse- og sosialfaglige grunn-, og videre-/master- utdanningsløp. Universitets – og Høgskolerådet har pekt på praksisveiledning som ett av fem områder for utvikling av kvalitet i praksisstudier, med forslag om minimumskrav for veiledningskompetanse tilsvarende 10 ECTS. Studietilbudet vil også være relevant for vitenskapelig ansatte fra helse- og sosialfag ved høyskole og universitet som har behov for grunnleggende veiledningskompetanse i sitt arbeid.

Mål

- Solid veiledningskompetanse (høy kvalitet og relevans) i alle fagmiljø (utdanningene og i helsetjenestene)
- Kultur for samarbeid om kontinuerlig kvalitetsutvikling av veiledningskompetanse i utdanningene og helsetjenestene
- Tilby utdanning i veiledning minimum tilsvarende 10 ECTS, også med nettbaserte løsninger (fra 2017)

Tiltak

- Videreutvikle dagens kurs-/studietilbud i veiledning også med tanke på tilrettelegging for fleksibilitet og geografisk avstand
- Gjennomføre felles seminar om veiledning annet hvert år for praksisveiledere fra hele landsdelen tilknyttet alle studieprogram i samarbeid med institutter og praksissteder for å videreutvikle veiledningskompetanse, fremme samarbeid og bygge nettverk (*Status: oppstart 2018*)
- Avklare ansvarsforhold vedrørende veiledningskompetanse mellom Helsefak og praksisfelt, også med hensyn til spesialistutdanning og turnustjeneste (*Status: Samhandling rundt LIS er effektivert i 2017, det forventes at UNN ivaretar ansvaret selvstendig i 2018*)

Ansvar

- HelPed har ansvaret for å igangsette og lede arbeidet med videreutvikling av dagens kurs-/studietilbud og *tilby* veilederutdanning i samarbeid med fusjonerte studiesteder (Narvik, Harstad, Finnmark) og med referansegruppe fra relevante studieprogram og praksissteder (*Status: I god rute for oppstart av nytt emne, 10.stp 4.september 2017*).
- HelPed samhandler med institutt/fagmiljø og praksissteder i primær- og spesialisthelsetjenesten om kvalitet, synliggjøring og evaluering av kurstilbud i veiledning
- Digitalt innhold og nettbaserte løsninger for kurstilbud utvikles av HelPed i samarbeid med Result og ITA (*Status: under utvikling- CANVAS blir det foretrukne LMS*)
- HelPed har ansvaret for å tilby kompetansegivende opplæring i veiledning som pedagogisk metode i helsefaglige praksisstudier. Instituttene har ansvaret for kontakt med sine respektive praksisfelt angående samarbeid, kompetansemål og vurdering tilknyttet fagspesifikke/fag – og studieplanrelaterte forhold (*Status: Under utvikling*).

Pedagogisk bruk av IKT og fleksibel læring

HelPed skal støtte instituttenes arbeid med utvikling av læringsaktiviteter hvor pedagogisk bruk av digitale ressurser/verktøy kan stimulere studentenes arbeid i å oppnå forventet læringsutbytte. Utvikling av IKT-baserte fag – og studierelevante læringsressurser vil gi studentene større fleksibilitet i å tilpasse selvstudier til egen hverdag. HelPed skal i samarbeid med Result inspirere og veilede vitenskapelig ansatte i utprøving av informasjonsteknologiens muligheter for innovasjon i undervisning og læring ved bruk av eksisterende læringsplattform og utnytting av ulike digitale ressurser.

Mål

- Benytte digitale verktøy i emner og/eller hele studieforløp ved alle institutter (innen 2020)
- Styrke studiekvalitet og utvide samhandlingen på tvers av fagmiljø og campi ved bruk av IKT, også med hensyn til samkjøring og deling av læringsressurser (2017-2020)

Tiltak

- Utvikle en plan på Helsefak for pedagogisk bruk av IKT i undervisning (*Status: under utvikling som en del av Digital tilstand ved UiT*)

- Utvikle ulike digitale vurderingsformer
- Initiere og bidra til utvikling av bærekraftige IKT prosjekt(er) som involverer fagmiljø fra flere campi i samarbeid med Result og ITA
(*Status: Metoderommet er det første prosjektet og går ihht plan*)

Ansvar

- HelPed har ansvar for å igangsette og lede arbeidet med utvikling av en plan for pedagogisk bruk av IKT og fleksibel læring i et tett samarbeid med en eventuell IKT – arbeidsgruppe (*Status: Saken vil diskuteres og initieres i SUV-Helsefak mai 2017*)
- HelPed skal være en pådriver og sammen med Result bistå instituttene i planlegging og pedagogisk bruk av digitale virkemidler i helsefaglig undervisning og vurdering, også prosjektveiledning/prosjektmedarbeiderskap der det er ønskelig fra fagmiljøet. Result skal i tillegg tilby fagmiljø ved hele universitetet teknisk bistand og intern opplæring.
- HelPed vil ta en aktiv rolle for samhandling mellom *alle* involverte parter (herunder også Result og ITA) for å fremme bruk av IKT i studier og utdanningsaktiviteter på tvers av og ved alle våre campi. (*Status: Under utvikling.*)

Forskning og fagutvikling innen utdanning

Overordnet målsetting ved Helsefak er å øke omfang og kvalitet av faglig og vitenskapelige utviklings- og forskningsaktiviteter tilknyttet læring ved alle campi og praksisstudier. Helsefak har lang erfaring med utdanning, men lite av det pedagogiske utviklingsarbeidet er dokumentert i relevante faglige og-/eller vitenskapelige tidsskrift. HelPed skal i samarbeid med instituttene, tjenestene, Result og andre aktører bidra til økt omfang av formidling og dokumentasjon av utviklingsarbeid og tverrprofesjonell utdanningsforskning.

Mål

- Dokumentere tiltak og samarbeidsformer som bidrar til pedagogisk kompetanseutvikling og som bidrar til utvikling av undervisning og læring ved studieprogrammene

- Inkludere praksisfeltet i forskning og utviklingsarbeid som omhandler kvalitet i praksisstudier
- Godt samarbeid på tvers av fagmiljø og campi om fagutvikling og forskning på utdanning

Tiltak

- Drive forskningsaktivitet om samarbeidsprosesser, tiltak, aktiviteter etc for kompetanseutvikling hos vitenskapelig ansatte og praksisveiledere («faculty development» -forskning)
- Initiere og delta i utviklings og forskningsaktivitet tilknyttet kvalitet i veiledning
- Bidra til publikasjoner om instituttene arbeid med undervisningsaktiviteter som fremmer læring av praktisk klokskap i helsefaglige profesjonsutdanninger
- Utvikle et større overbyggende forskningsprosjekt i tverrprofesjonell samarbeidslæring. *(Status: Søknad til NFR, Helsevel i samarbeid med IHO innsendes 26.april 2017.)*
- Utrede organisering av utdanningsforskning ved Helsefak. *(Status: Utvikle strategisk bygging av kompetanse inne utdanningsforskning jmf egen FS-sak.)*
- Delta aktivt i nettverksbygging og samhandling med nasjonale og internasjonale fagmiljø. *(Status: Under utvikling. HelPed har tatt en aktiv rolle nasjonalt og i Norden i FOU innen TPS spesielt og faculty development generelt.)*

Ansvar

- HelPed har ansvaret for gjennomføring av utviklings og forskningsaktivitet tilknyttet praksisveiledning og «faculty development», i samarbeid med instituttene der det er ønskelig og formålstjenlig
- HelPed samarbeider med institutter og andre aktuelle partnere i et større overbyggende prosjekt om TPS, bistår instituttene i utviklingsarbeid,

evalueringsforskning for alle TPS-piloter eventuelt sammen med Result og i følgeforskning tilknyttet større endringer i studieprogram der det er ønskelig

- HelPed har ansvar for å initiere utredning av organisering av utdanningsforskning i samarbeid med aktuelle fagmiljø
- HelPed vil ha en aktiv rolle i nettverksbygging mellom lokale, nasjonale og internasjonale fagmiljø for de prioriterte kjerneområdene

Vedlegg 1 Samarbeidspartnere- roller

Instituttene

Instituttene har i samarbeid med programstyrer og studieledere ansvar for (UiT's forskrift om studiekvalitet «Aktører og ansvarsområder», kap. 2):

- Å sikre god kvalitet på den undervisningen og de utdanningene de tilbyr
- Å ivareta helheten i studiene ved å legge til rette for en organisering som gir tematisk sammenheng og faglig fordypning i tråd med mål for læringsutbytte
- Å gjennomføre og følge opp undervisning og læringsaktiviteter
- Å kontinuerlig evaluere emner og studieprogram for å sikre kvalitetsutvikling
- Å forvalte undervisningsressursene på en måte som styrker undervisnings- og studiekvalitet
- Utvikling av faglig- og pedagogisk kompetanse i den vitenskapelige staben

Ressurssenter for undervisning, læring og teknologi (Result)

Result skal bistå hele universitetet, og skal ivareta følgende mandat (UiT's forskrift om studiekvalitet «Aktører og ansvarsområder», kap.2 og Results hjemmeside):

- Drive forsknings- og utviklingsarbeid innen feltet fleksibel læring, fleksible studier og universitetspedagogikk
- Forestå intern opplæring innen universitetspedagogikk
- Forestå veiledning av institutter, fakulteter og faggrupper i forbindelse med utvikling av studiekvalitet
- Drive utvidet kurstilbud til alle universitetets vitenskapelig ansatte mht kompetanseutbygging ut over pedagogisk basiskompetanse
- Forestå intern opplæring av tekniske og pedagogiske metoder innen fleksible studier
- Være en faglig motor og initiator innen fleksible studier

Avdeling for IT (ITA)

ITA sitt mandat for ansatte og studenter har en visjon som sier at « Avdeling for IT gjør ansatte og studenter ved Universitetet i Tromsø til de beste i å utnytte IT i utdanning, forskning og formidling». ITA skal (UiT's forskrift om studiekvalitet «Aktører og ansvarsområder», kap.2 og Veikart for ITA):

- Være en aktiv partner for fagmiljøene og tilrettelegge for at UiT skal nå sine mål innenfor utdanning av studenter
- Bidra til best mulige vilkår for primæraktiviteter ved å levere robuste og skalerbare IT-tjenester
- Være en naturlig samarbeidspart for alle områder som omfatter IT i utdanning, forskning og formidling, og tilby kompetanse og tjenester i nasjonal toppklasse
- Ha aktiv deltagelse i utviklingsprosjekter for teknologidrevet utdanning, forskning og formidling
- Rette seg mot morgendagens teknologiske trender og tilby utvikling og integrasjon basert på nasjonalt og internasjonalt samarbeid
- Sammen med kjernevirksomheten Søke finansiering

HelPed – mandat

Senter for helsefaglig pedagogisk utvikling (HelPed) skal:

- Være en dynamisk pådriver og nettverksskaper for utvikling av kvalitet i utdanning ved fakultetets campi etter gjeldende nasjonale- og internasjonale føringer og kunnskapsbaserte undervisningspraksis
- Tilby instituttene støtte og veiledning i arbeidet med å realisere strategiplanens mål om innovasjon i helsefaglig utdanning og tjenestetilbud, studentmedvirkning og pedagogiske nyvinninger

De prioriterte kjerneområdene for strategiperioden 2015-2020 ev (vedtatt av Fakultetsstyret for Det helsevitenskapelige fakultet, sak 29/15):

- Tverrprofesjonell samarbeidslæring (TPS)
- Praksisveiledning for praksislæring
- Pedagogisk bruk av IKT og fleksibel læring
- Forsking og fagutvikling innen utdanning

I samarbeid med instituttene skal HelPed:

- Legge til rette for utvikling av studentaktiviserende og tverrfaglige læringsformer, prosjekter og aktiviteter på alle våre campi og i praksisfeltet
- Bidra til kontinuerlig utvikling av; undervisningsmetoder, kompetanse, faglig innhald og en sterk læringskultur som har fokus på kontinuerlig utvikling av undervisningen for kvalitet i læring og profesjonsutøvelse for våre studenter
- Være en synlig aktør lokalt, nasjonalt og internasjonalt gjennom formidling av ny kunnskap om kvalitet i -utdanning, -læring og – kulturendring
- Drive aktiv nettverksbygging med helsetjenester og relevante nasjonale og internasjonale undervisnings- og forskningsmiljø